

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra AF DANSKEREN III

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 224.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig09val-shoot-idm139760343709504/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Af Danskeren III

Det Indtryk, som denne Sang skulde være et Udtryk for, var nu efter min Følelse og for mine Øine dette, at skiøndt Døden, ved en Skilsmisse mellem Sjæl og Legeme, havde berøvet os vor store Skjald, ved hvem Aanden havde saa herligt aabenbaret sig, saa var det dog kun Sjælen o: Selv-Bevidstheden, som Døden havde stræbt at gjøre husvild, kun den, hvis jordiske Bolig, Speil og Redskab Døden mægtede at sonderbryde, og at selv denne hjerteløse Bestræbelse og øvede Misgerning skulde med Guds Hjælp være Skjalden selv mere til Gavn end til Skade, medens vi baade kunde og skulde trøste os med, at Aanden, Nordens Aand, som var over Skjalden og speilede sig saa mesterlig i hans Værker, Aanden er udødelig og vil ikke blot vide at bevare det Speil, han skabde, og det herlige Redskabs Minde, han ved Skabelsen ærede og brugde, men han vil ogsaa, til Trods for Døden, mægte at fortsætte sin ny Aabenbarelse i Raad og Daad, i Ord og Gierning, som han i og ved Skjalden Adam Øhlenslæger saa kongelig begynde!

Dette er nemlig, efter min Følelse og for mine Øine, det oplyftende og glædelige, som fra Arildstid udmærker Nordens Kæmpeaand fremfor alle andre Folkeaaender, at han aabenbarer sig i betimelige Fremskridt, som en seierrig Helt, der kraftig bevæger sig henimod et fjernt men ophøiet og glædeligt Maal, skiøndt han forudseer, at dets Opnaaelse kræver Afkald paa mangfoldige Nydelser, han ellers gjerne vilde dvæle ved, og kræver Opoffrelse af mange kære og ypperlige, men i Tidens Løb forældede og opslidte Redskaber, som han dog inderlig gjerne vilde give Deel i sin Udødelighed. Saaledes føler jeg Storheden og saaledes seer jeg Sammenhængen i den saakaldte »Nordiske Mythologi«, den mageløse Kvinde-Spaadom (Vølu-Spaa) om Helte-Aandens Kæmpeskridt i alle Aser, fra Balders Bane-Tue giennem Valhal og Ragnarok til Ida-Sletten og Gimle-Borgen, og det er denne Asamaaltes Spaadom, dette vor Nordiske Folkeaaands Fremsyn over sit eget store Levnets-Løb giennem Aartusinder, som jeg føler, seer og paastaar og stræber efter Evne at bevise, nu fra Skjalde-Kongens Gienfødelse i Øhlenslæger begynder klarlig at gaae i Opfyldelse! Derfor smiler jeg kun ad Døds-Tyrannen, naar han enten ved Øhlenslægers eller ved min egen Grav vil indbilde mig, at nu har han dog endelig faaet Bugt med Nordens Aand, saa han herefter kun som et Gienfærd ved Nattetid kan besøge sine »mange grønne Grave« i Skjaldenes

Af Danskeren III

og Sagamændenes efterladte Skrifter, og udfritter han mig om Grunden til mit Smil, som han finder ikke blot upassende men ærgerligt ved Skjalde-Kongens Grav, hvor han har glædet sig til, at idetmindste hele Danmark skulde smelte hen i Taarer, da svarer jeg ham spodsk: jeg smiler ad din indbildte Magt og Seier over Nordens udødelige Helteaaand, thi havde det været andet end en tom Indbildning, der fødte en latterlig Indbildskhed hos dig og hos Tyskerne, da vilde det jo aabenbar været umuligt, at denne Skjalde-Konge kunde fødes, leve og virke, ja, øve uforglemmeligt Storsværk i Nordens Aand, efterat der gennem mange Aarhundreder var groet Mos paa Halfred Vanraadskjalds og Snorro Sagaspjiders Grave! Eller vil du kanske indbilde mig, at nu er han forgaact ved et Stjernesked, den Nordens Kæmpeaaand, der i Oldtiden, uden at blune derved, leed i det enkelte saamange Nederlag, som der var Sæder i Valhal og som der blev Kæmpehæie i Norden, han, der saa i Mellemtiden, hele sex Aarhundreder, laae i Dvalse eller udhvilede sig med Holger Danske i »Vætteværn«, men stod saa atter lyslevende op i og med Skjalde-Kongen Adam Øhlenslæger, kom hele sin Fortid med al dens Storsværk saa levende ihu, som det var skeet igaar, og saa gladelig ihu, som det skulde gientages imorgen, han, der, som en fra de Døde opstanden Hedenolds-Drot, drak Arveøl efter sig selv og tømde Brage-Bægeret med det kongelige Løfte, at kunde han end i Nytaarstiden ei overgaae, saa skulde han dog aabenbar ligne sig selv, ei som et Gienfærd, men som en Gienføding, luttret i Skærsilden og klog af Skade; vil du, usle Tyran, indbilde mig, at denne Kæmpeaaand, som ogsaa har svævet og svæver endnu over min Isse og gjør mig stærk til at staae opreist og trodse dig ved Kongens Grav, at denne midt iblandt os livsalig gienfødte Aand enten skulde være kvalt i dette kongelige Svøb, hvorpaa du her udøser din ondskafulde Harm, eller skulde kvæles i noget af alle de Svøb, hvorigennem han udvikler sine store, velgjørende Kræfter og lader sin Herlighed, som han behager, lyne eller skinne!

Ja, dette haandfaaede Pant paa den nordiske Folkeaaands ægte Udødelighed, og dermed Pant paa en nordisk Nytaarstid, der svarer til vor herlige Oldtid, som Dag til Dælling sin Fader, som den høilyse Dag til sin gyldne Morgenrøde, en Oplysnings-Tid, der ikke, som den tyske, vil fordunkle, men, som den nordiske, maa forklare Aanden og alle dens Idrætter, dette i Skjalde-Kongen og hans Værker